Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w powiecie Strzelecko – Drezdeneckim na lata 2016-2020

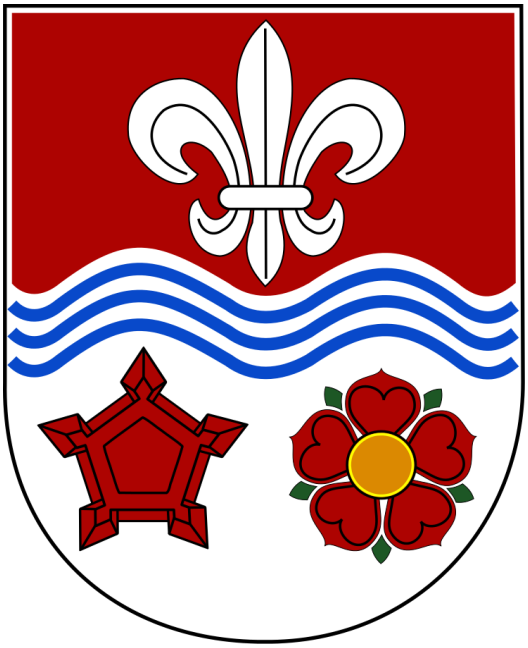

Spis treści

Wstęp……..3

I. Podstawa prawna do tworzenia programu…….4

II. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie……6

1. Cechy charakterystyczne zjawiska przemocy w rodzinie……6

2. Formy i rodzaje przemocy……6

3. Przyczyny stosowania przemocy……..7

4. Cykle przemocy wg. E.Wolker…….8

III. Dane statystyczne dotyczące przemocy w rodzinie……..9

IV. Dane statystyczne dotyczące przemocy w powiecie strzelecko-drezdeneckim…13

V. Cele programu……...19

VI. Adresaci programu……19

VII. Formy pomocy –zadania powiatu…….20

VIII. Wykaz instytucji i organizacji udzielających pomocy rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie w powiecie – tym samym są to realizatorzy programu….21

IX. Oczekiwane efekty oraz ewaluacja……..25

X. Finansowanie……...25

WSTĘP

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem społecznym, które niszczy człowieka, niezależnie od jego pozycji społecznej lub ekonomicznej. Stanowi problem, którego nie wolno lekceważyć, gdyż wpływa destrukcyjnie nie tylko na człowieka będącego ofiarą przemocy, ale na całą jego rodzinę. Odbija się także na rolach i strukturach społecznych. Ofiara przemocy ma zaburzone poczucie bezpieczeństwa, często nie jest w stanie we właściwy sposób realizować się w życiu osobistym i społecznym. Zjawisko to wpływa także na zdrowie psychiczne, równowagę emocjonalną, jak również może być przyczyną wielu schorzeń somatycznych, a nawet zagrażać życiu.

Przemoc jest przestępstwem, czyli bezprawnym i zawinionym czynem człowieka, które podlega karze obowiązującej w czasie jego popełnienia. W ostatnich latach możemy mówić o uwidocznieniu i nasileniu zakresu zjawiska przemocy w rodzinie. Wiedza ta zobowiązuje osoby działające w obszarze pomocy społecznej i służby zobligowane do ochrony osób do podejmowania adekwatnych i skutecznych działań mających na celu pomoc w znalezieniu rozwiązania problemu.

Z analizy danych uzyskanych za ubiegłe lata zauważa się zapotrzebowanie na działania profilaktyczne w tym zakresie, a także udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą w formie terapii i wsparcia. Zwiększa się również liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie zainteresowanych uzyskaniem pomocy w rozwiązaniu problemu.

Obowiązek opracowania i realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie należy do zadań powiatu.

Program ma służyć wytyczeniu kierunków działania dla wszystkich podmiotów szczebla powiatowego zaangażowanych w realizację założeń pomocy osobom uwikłanym w zjawisko przemocy lub nim zagrożonych. Zaplanowane działania mają na celu poprawę sytuacji rodzin doznających przemocy, a także ochronę osób i rodzin zagrożonym tym że zjawiskiem.

I. PODSTAWA PRAWNA DO TWORZENIA PROGRAMU

Powiatowy program jest skoordynowany z Programami Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie obowiązującymi w gminach na terenie powiatu:

- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Strzelce Krajeńskie na lata 2015-2019
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2017 (Drezdenko)
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Zwierzyn na lata 2011-2015
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar przemocy w Rodzinie Gminy Stare Kurowo na lata 2014-2024
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Dobiegniew na lata 2014-2016

Program jest zgodny z aktami prawnymi oraz dokumentami o charakterze strategicznym, funkcjonującymi zarówno na poziomie krajowym, jak i wojewódzkim. Na poziomie krajowym realizowany jest Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Głównym założeniem tego programu jest wprowadzenie w życie szerokiego zbioru działań mających na celu zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy rodzinnej, a także w podejmowaniu odpowiednich działań wobec sprawcy. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie określa zadania w zakresie zapewnienia ochrony i udzielania pomocy ofiarom przemocy, prowadzenia oddziaływań korekcyjnoedukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, a także w zakresie podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie. Jednym z priorytetów programu jest również przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Jego szczegółowymi celami są: wspieranie rozwoju systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinach alkoholowych we współpracy z policją, pomocą społeczną, placówkami lecznictwa odwykowego, powiatowymi centrami pomocy rodzinie oraz gminnymi komisjami rozwiązywania problemów alkoholowych, a także zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej dzieciom – ofiarom przemocy oraz ich rodzinom. Cele Programu są także spójne z innymi dokumentami:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j Dz. U. z 2015 r. poz. 1390);
- ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015r., poz. 163);
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t. j. Dz. U. z 2015r., poz.2082);
- ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2015r., poz. 1286);
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2012r., poz. 124);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2015r., poz. 332).
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1445);
- ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1515);
- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 355);
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, ze zm.);
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.);
- uchwała nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 (M.P. 2014, poz. 445)

II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Za przemoc w rodzinie uznaje się „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą".

Cechy charakterystyczne dla zjawiska przemocy w rodzinie:

1. **Intencjonalność** – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.
2. **Nierównomierność sił** – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Sprawca jest silniejszy a ofiara słabsza.
3. **Naruszanie praw i dóbr osobistych** – sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.).
4. **Doświadczanie cierpienia i bólu** – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Powszechnie przemoc traktowana jest jako akt godzący w osobistą wolność jednostki przyczyniający się do jej fizycznej, a także psychicznej szkody, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji i zmuszanie jej do zachowań niezgodnych z własną wolą. Przemoc upokarza, wywołuje cierpienie, rodząc tym samy nienawiść i pragnienie odwetu. Przemoc pojmowana jest także jako wywieranie wpływu na innych ludzi, w wyniku którego ich aktualny poziom rozwoju somatycznego i duchowego jest mniejszy niż potencjalny poziom tego rozwoju.

Formy i rodzaje przemocy :

1. **Przemoc fizyczna** – m.in. bicie, znęcanie się, głodzenie, zamykanie, kopanie, policzkowanie, szarpanie, duszenie, ciągnięcie za włosy, rzucanie przedmiotami, ale także używanie niebezpiecznych narzędzi lub grożenie ich użyciem, zadawanie bólu.

2. **Przemoc psychiczna** – sprawowanie przez sprawcę przemocy psychicznej kontroli nad ofiarą, np. straszenie zabójstwem, użyciem przemocy, zabraniem dzieci, niszczenie lub grożenie zniszczeniem rzeczy, upokarzanie, używanie wulgarnych słów, mówienie kobiecie, że jest do niczego, że jest brzydka, głupia, chora psychicznie, że nikt jej nie ze chce, że bez sprawcy sobie nie poradzi.

3. **Przemoc seksualna** – w szczególności zmuszanie do odbywania stosunku lub poddania się innym zachowaniom seksualnym, a także wymuszanie współżycia w nieakceptowanej formie. Przemoc seksualna jest często przez ofiary molestowania ukrywana.

4. **Przemoc finansowa (ekonomiczna)** – np. utrzymywanie ofiary w całkowitej zależności finansowej, zakazywanie jej pracy zawodowej, niedawanie wystarczającej ilości pieniędzy na prowadzenie domu.

5. **Przemoc polegająca na osaczaniu** – np. ciągłe chodzenie za kimś, śledzenie, dzwonienie do niego w celu wyrządzenia mu krzywdy, zastraszenia lub nękania.

6. **Przemoc w wymiarze społecznym** – m.in. zakazywanie osobie kontaktów z rodziną, przyjaciółmi, zabranianie jej wychodzenia z domu, upokarzanie jej w miejscach publicznych.

Stosowanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje bowiem ona w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać o sobie dopiero w życiu dorosłym, co w znacznym stopniu utrudnia udzielenie im pomocy.

Przyczyny stosowania przemocy:

1. **Normy społeczne i kulturowe** – w wielu środowiskach bicie, stosowanie kar cielesnych znajduje akceptację. W polskiej kulturze od wieków istniało społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy wobec najbliższych.
2. **Dziedziczenie wzorca przemocy w rodzinie** - dzieci wychowywane w rodzinach z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są ofiarami. Są nauczeni, że najlepszym sposobem radzenia sobie z problemami jest przemoc.

3. **Uzależnienie i nadużywanie alkoholu** - najwięcej sprawców przemocy w chwili popełnienia czynu jest pod wpływem alkoholu.
4. **Środowisko społeczne** - bezrobocie, złe warunki materialne i mieszkaniowe, frustracja, kumulacja niepowodzeń w życiu.

Cykle przemocy wg. E. Walker (1993)

Przemoc w rodzinie nie jest zdarzeniem jednorazowym. Jej powstanie powoduje cykliczne powtarzanie się. W cyklu przemocy wobec bliskich obserwuje się trzy następujące po sobie fazy:

1. **Faza narastającego napięcia**: narasta napięcie między partnerami, przy czym początkowo akty przemocy mają łagodny charakter, często jest to forma werbalna.
2. **Faza aktu fizycznego:** napięcie narasta do tego stopnia, że następuje atak – incydent gorącej przemocy.
3. **Faza okresu miodowego:** po incydencie przemocy gorącej dochodzi do spadku napięcia, często jest to czas skruchy, przeprosin, wzmożonego poczucia winy u sprawcy, składania obietnic związanych ze zmianą zachowania.

Przemoc w rodzinie najczęściej jest określana jako znęcanie się nad rodziną. Zgodnie z art. 207 § 1 k.k. kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności (…).

III. DANE STATYSTYCZNE DOTYCZĄCE ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Ofiarą przemocy domowej potencjalnie może być każdy członek rodziny. Rzeczywiście jednak to kobiety i dzieci są najczęściej dotknięte przemocą. Dotyczy to także osób starszych mieszkających wspólnie pod jednym dachem z młodszym pokoleniem, osób chorych (niepełnosprawnych, osób leżących, bezbronnych). Zdarza się także, że ofiarami są mężczyźni, którzy z jakiś przyczyn nie radzą sobie z sytuacją w domu. Ich funkcjonowanie jest podporządkowane domownikom, nie potrafią się bronić.

Szczegółowe dane przedstawiające w procentach liczbę ofiar przemocy domowej przedstawia wykres nr 1.

Wykres nr 1. Osoby będące ofiarami przemocy domowej

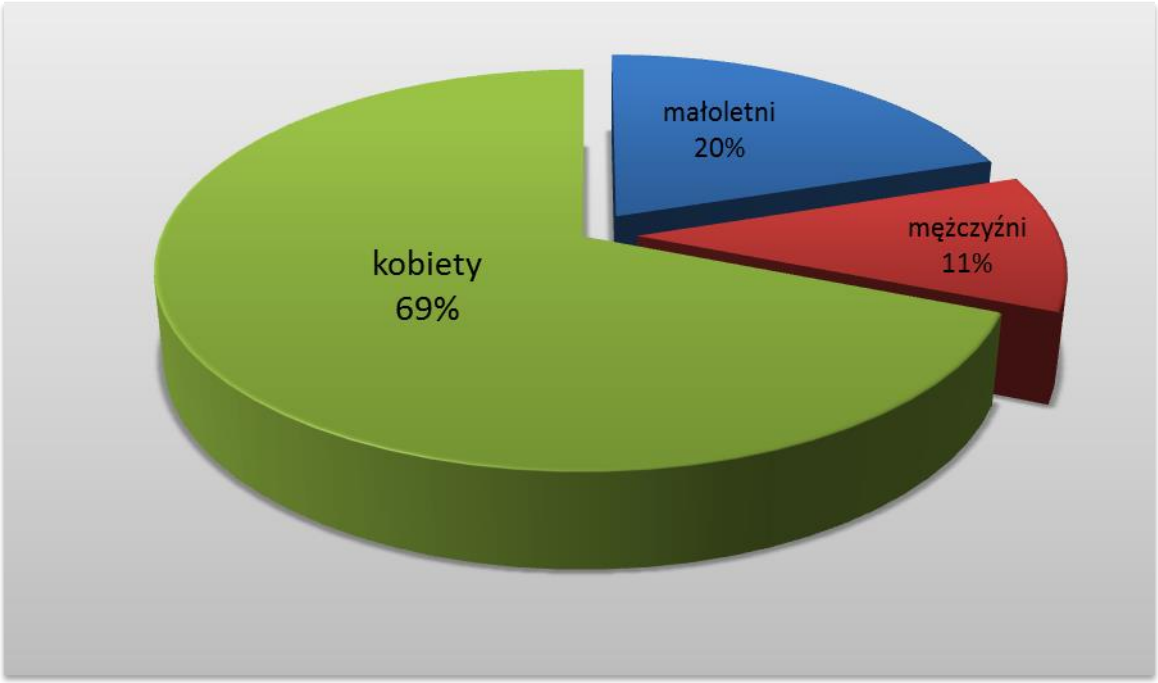

Źródło: Dane statystyczne Policji z 2014r.

Na podstawie danych statystycznych Policji z 2014 roku, wynika, że kobiety stanowią 69% ofiar przemocy domowej. Natomiast małoletni członkowie rodziny stanowią 20% a mężczyźni 11% osób będących ofiarami przemocy domowej.

Według danych uzyskanych z Policji z 2014 roku odnotowano, że **105 332** osób zostało ofiarami przemocy domowej. Zostało założonych **77808** Niebieskich Kart. Podane liczby działań podjętych w procedurze „Niebieskie Karty" odnotowane są wyłącznie przez

Policję (bez wliczania działalności innych, upoważnionych do zwalczania przemocy domowej, podmiotów).

Szczegółowe dane o liczbie podejrzanych sprawców przemocy domowej w roku 2014 przedstawia wykres nr 2.

Wykres nr 2. Liczba podejrzanych sprawców przemocy domowej w 2014 roku

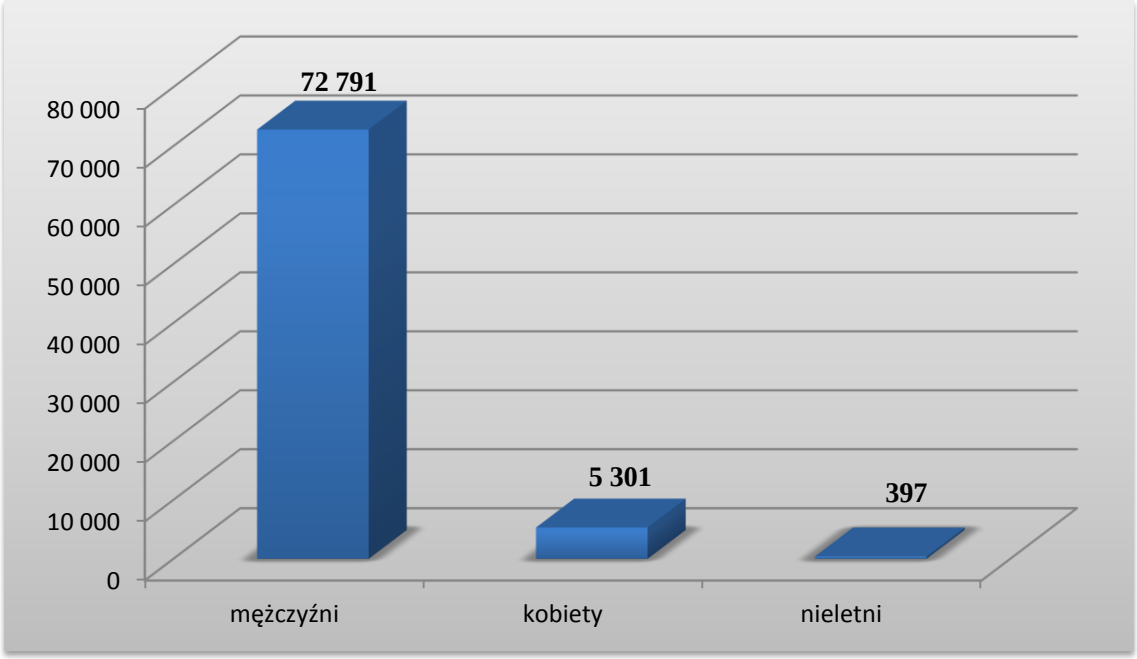

Źródło: Dane statystyczne Policji z 2014r.

Na podstawie danych statystycznych Policji z 2014r. wynika, że ogólna liczba osób podejrzanych o przemoc wynosi **78 489** osób. Z czego liczba mężczyzn sprawców podejrzanych o stosowanie przemocy wynosi **72 791 (92,75%)** osób**.** Kobiet sprawców podejrzanych o przemoc stanowi liczba **5 301 (6,75%)** osób, a nieletnich podejrzanych sprawców przemocy odnotowano w liczbie **397 0,5%)** osób.

Wykres nr 3 przedstawia liczbę podejrzanych sprawców znajdujących się pod wpływem alkoholu w roku 2014.

Wykres nr 3. Liczba podejrzewanych sprawców znajdujących się pod wpływem alkoholu w 2014 roku

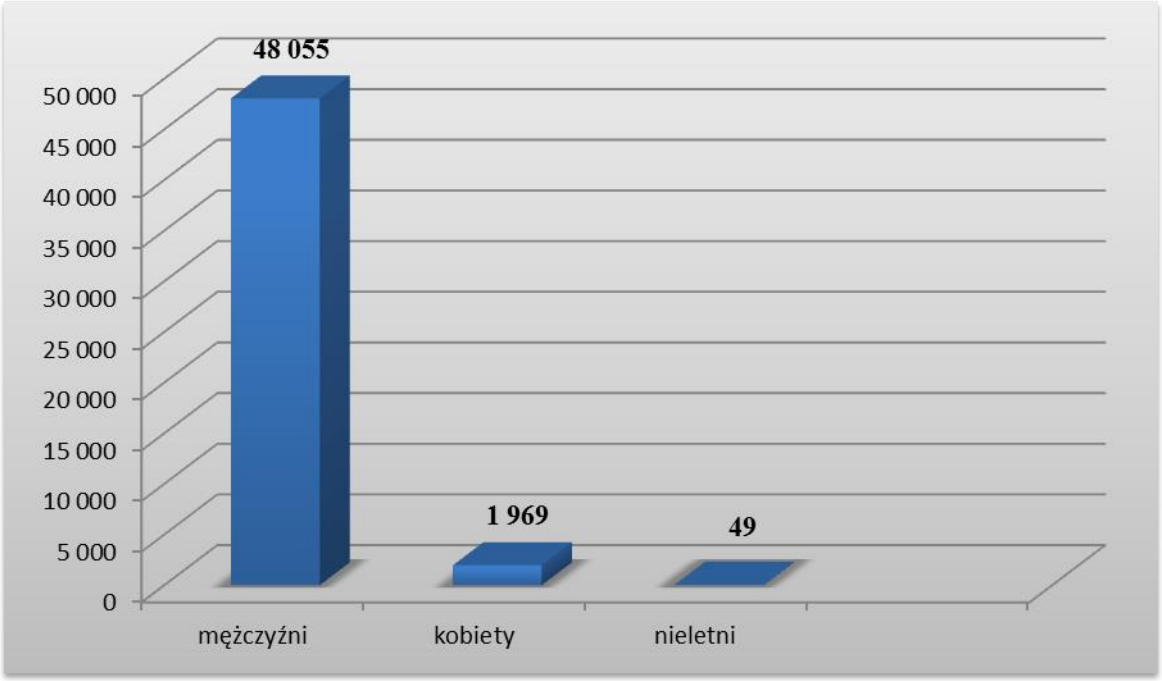

Źródło: Dane statystyczne Policji z 2014r.

Na podstawie danych statystycznych Policji z 2014r. przedstawia się, że mężczyźni podejrzani sprawcy przemocy stanowią liczbę **48 055** osób znajdujących się pod wpływem alkoholu. Natomiast kobiet podejrzanych sprawców przemocy stanowi liczba **1 969** osób będących pod wpływem alkoholu. Nieletni podejrzani sprawcy przemocy stanowią liczbę **49** osób znajdujących się pod wpływem alkoholu.

Na podstawie uzyskanych danych stwierdza się, że do przemocy w rodzinie dochodzi najczęściej wówczas, gdy sprawca przemocy jest pod wpływem alkoholu. Przy tym według Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych liczba osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu w Polsce wynosi aktualnie 1,5-1,6 mln. Alkohol w rodzinie wzmaga przemoc, a przemoc sprzyja rozwojowi alkoholizmu.

Dane liczbowe dotyczące założonych „Niebieskich Kart” w latach 2010-2012 zawiera wykres nr 4.

Wykres nr 4. Liczba założonych „Niebieskich Kart” w latach 2010-2012

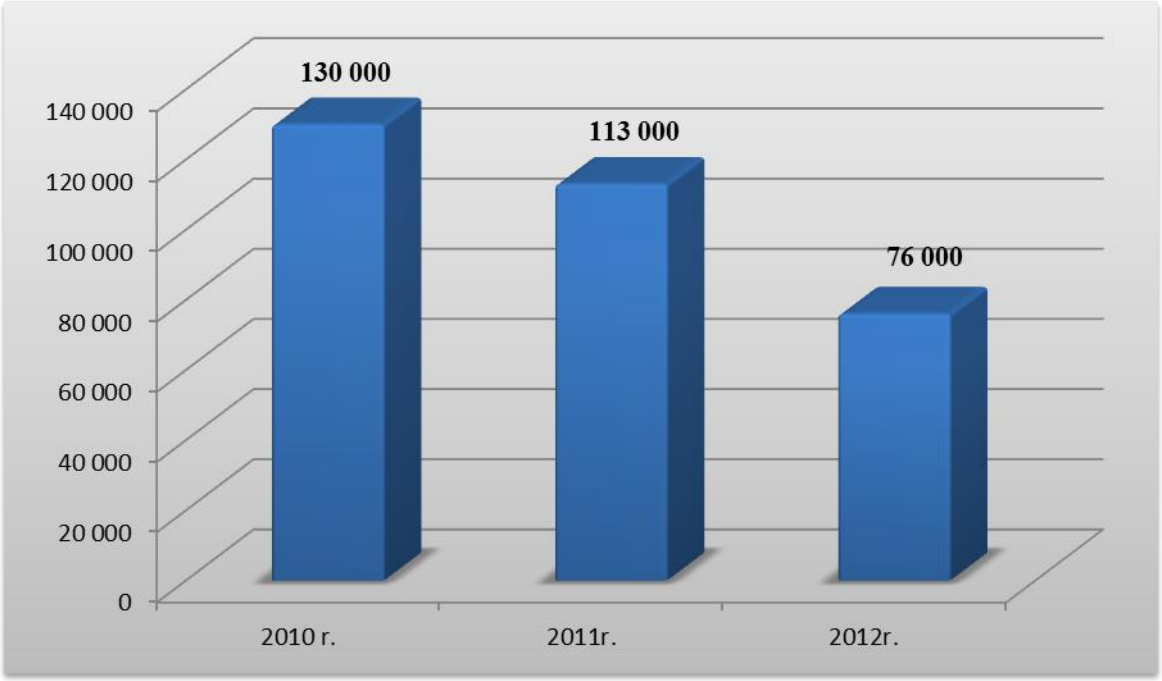

Źródło: Dane statystyczne Policji z 2014r.

W Polsce podstawowym źródłem informacji o skali zjawiska przemocy w rodzinie na przestrzeni określonego czasu jest liczba założonych „Niebieskich Kart”. W 2010 roku liczba ofiar kształtowała się na poziomie około **130 000** osób. Natomiast w 2011 roku liczba ta wyniosła około **113 000** ofiar. W roku 2012 odnotowano około **76 000** ofiar przemocy w rodzinie. Przy tym należy podkreślić, że rok 2012 był rokiem zmiany systemu rejestracji statystycznej, stąd też dane dotyczą podjętych działań jedynie przez Policję, więc nie obejmują danych dotyczących innych podmiotów odpowiedzialnych za zwalczanie przemocy rodzinie.

IV. DANE STATYSTYCZNE DOTYCZĄCE PRZEMOCY W POWIECIE STRZELECKO – DREZDENECKIM

W skład powiatu strzelecko – drezdeneckiego wchodzi pięć gmin: Strzelce Krajeńskie, Drezdenko, Dobiegniew, Zwierzyn, Stare Kurowo. Ogółem powiat strzelecko - drezdenecki liczy około 50 686 mieszkańców.

W tabeli nr 1 przedstawiono dane uzyskane z pięciu Ośrodków Pomocy Społecznej dotyczące przemocy w rodzinie gmin należących do powiatu strzelecko – drezdeneckiego.

Tabela nr 1. Skala zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu strzelecko-drezdeneckiego w latach 2012-2015

Okres czasu	2012r.	2013r.	2014r.	2015r. (stan na dzień: 22.11.2015r.)
Liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta”	90	106	110	64
Liczba ofiar przemocy, a w tym: -liczba kobiet -liczba mężczyzn -liczba małoletnich	131 82 8 42	142 93 16 33	160 115 19 26	157 58 32 67
Liczba sprawców przemocy, a w tym: -liczba kobiet -liczba mężczyzn -liczba małoletnich	91 5 85 1	107 4 99 4	112 10 102 -	64 8 56 -
Liczba wszczętych postępowań w związku z podejrzeniem stosowania przemocy w rodzinie zgodnie z art. 207 KK	60	54	182	

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Strzelcach Krajeńskich

Na podstawie danych zawartych w tabeli nr 1 stwierdza się tendencję wzrostową skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu strzelecko- drezdeneckiego. W roku 2014 liczba założonych „Niebieskich Kart” w porównaniu do roku 2012 wzrosła z 90 do 110. Natomiast porównując na przestrzeni tego samego okresu czasu liczbę ofiar przemocy uzyskane dane pokazują, że również wzrosła liczba ofiar przemocy. W roku 2012 wynosiła 131 osób, w roku 2014 wzrosła do liczby160 osób. Na podstawie danych zawartych w tabeli nr 1 stwierdza się, że na terenie powiatu strzelecko-drezdeneckiego kobiety stanowią

największą liczbę ofiar przemocy. W roku 2012 była to liczba 82 kobiet natomiast w roku 2014 wzrosłą do liczby 115 kobiet. Przy czym należy podkreślić że zmalała liczba małoletnich ofiar przemocy, która w roku 2012 wynosiła 42 osoby, w roku 2014 zmalała do 26 osób.

Analizując powyższe dane stwierdza się, że w roku 2012 liczba sprawców wynosiła 91 osób. Natomiast w roku 2014 liczba sprawców przemocy wzrosła do 112 osób. Na podstawie powyższych danych stwierdza się, że na przestrzeni lat 2012 -2014 na terenie powiatu strzelecko-drezdeneckiego w przeważającej liczbie mężczyźni są sprawcami przemocy i jest to tendencja wzrostowa zjawiska przemocy. Natomiast liczba małoletnich sprawców przemocy w roku 2012 stanowiła 1 osobę. Stwierdza się wzrost małoletnich sprawców przemocy w roku 2013 do 4 osób. Dane zawarte w tabeli nr 1 pokazują, że na terenie powiatu strzelecko - drezdeneckiego na przestrzeni ostatnich dwóch lat nie odnotowano małoletnich sprawców przemocy.

Dane liczbowe ofiar przemocy, sprawców przemocy, rodzin, którym udzielono pomoc oraz liczba założonych „Niebieskich Kart" na terenie gminy Drezdenko na przełomie lat 2012-2014 przedstawia wykres nr 5.

Wykres nr 5. Liczba ofiar przemocy, sprawców przemocy, rodzin którym udzielono pomocy oraz liczba założonych „Niebieskich Kart" na przestrzeni lat 2012 -2014 na terenie gminy Drezdenko.

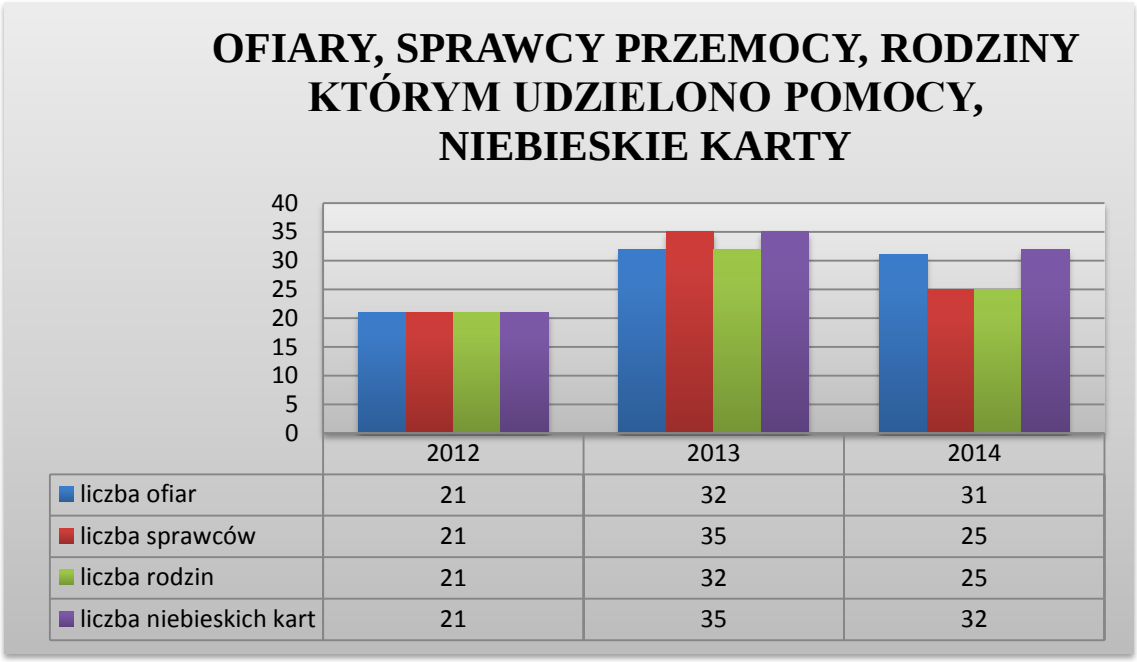

	2012	2013	2014
liczba ofiar	21	32	31
liczba sprawców	21	35	25
liczba rodzin	21	32	25
liczba niebieskich kart	21	35	32

Źródło: Dane uzyskane z zespołu interdyscyplinarnego z OPS w Drezdenku.

Na podstawie analizy uzyskanych danych zawartych na wykresie nr 5, informuje się, że na terenie gminy Drezdenko w roku 2012 liczba ofiar przemocy, sprawców przemocy oraz rodzin którym udzielono pomoc była taka sama. Obserwuje się, że w roku 2013 wzrosła liczba ofiar przemocy, sprawców przemocy, rodzin którym udzielono pomoc. Natomiast w roku 2014 nieznacznie zmniejszyła się liczba ofiar przemocy w porównaniu do roku 2013. Na podstawie uzyskanych danych stwierdza się, że w roku 2014 znacznie zmniejszyła się liczba sprawców przemocy oraz liczba rodzin, którym udzielono pomoc. Uzyskane dane pokazują, że w roku 2013 znacznie wzrosła liczba założonych „Niebieskich Kart" w porównaniu do roku 2012. Natomiast w roku 2014 nieznacznie zmniejszyła się w porównaniu do roku 2013.

Dane zawarte na wykresie nr 5 świadczą, że na terenie gminy Drezdenko problem zjawiska przemocy w przeciągu ostatnich dwóch lat nasilił się.

Dane liczbowe ofiar przemocy, sprawców przemocy, rodzin, którym udzielono pomoc oraz liczba założonych Niebieskich Kart na terenie gminy Zwierzyn na przełomie lat 2012-2014 przedstawia wykres nr 6.

Wykres nr 6. Liczba ofiar przemocy, sprawców przemocy, rodzin którym udzielono pomocy oraz liczba założonych „Niebieskich Kart" na przestrzeni lat 2012 -2014 na terenie gminy Zwierzyn

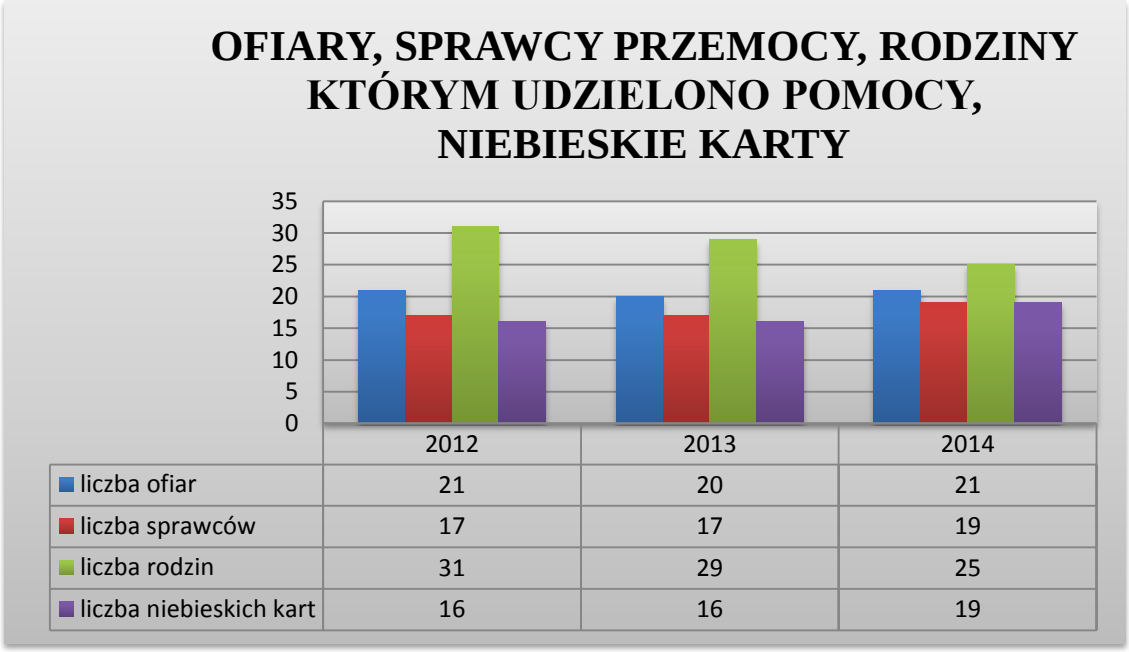

	2012	2013	2014
liczba ofiar	21	20	21
liczba sprawców	17	17	19
liczba rodzin	31	29	25
liczba niebieskich kart	16	16	19

Źródło: Dane uzyskane z zespołu interdyscyplinarnego z GOPS w Zwierzynie

Dane zawarte na powyższym wykresie świadczą o tym, że na terenie gminy Zwierzyn zjawisko przemocy na przestrzeni lat 2012-2013 pozostaje na zbliżonym poziomie o czym świadczą liczby ofiar przemocy i liczby sprawców przemocy. Na podstawie analizy uzyskanych danych stwierdza się, że w roku 2014 znacznie zmniejszyła się liczba rodzin którym udzielono pomoc z uwagi na doświadczenie przemocy w porównaniu do poprzednich lat. Natomiast nieznacznie wzrosła liczba założonych „Niebieskich Kart".

Dane zawarte na wykresie nr 6 świadczą o tym, że na terenie gminy Zwierzyn w ostatnich latach zjawisko przemocy występuje na podobnym poziomie.

Dane liczbowe ofiar przemocy, sprawców przemocy, rodzin, którym udzielono pomoc oraz liczba założonych „Niebieskich Kart" na terenie gminy Stare Kurowo na przełomie lat 2012-2014 przedstawia wykres nr 7.

Wykres nr 7. Liczba ofiar przemocy, sprawców przemocy, rodzin którym udzielono pomocy oraz liczba założonych „Niebieskich Kart" na przestrzeni lat 2012 -2014 na terenie gminy Stare Kurowo

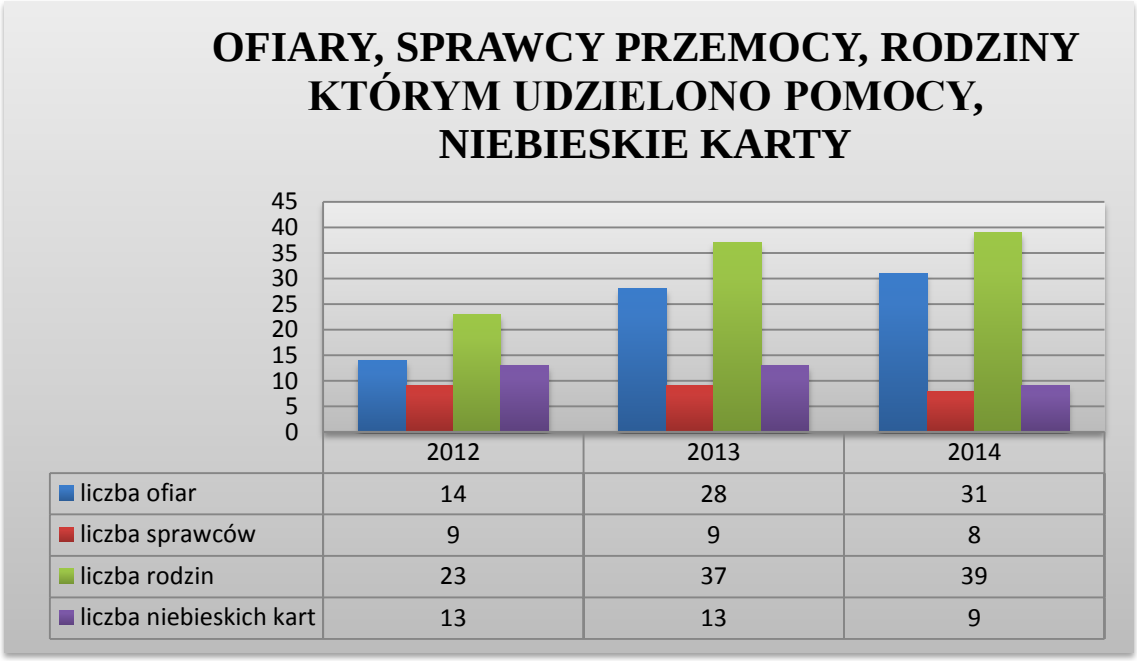

	2012	2013	2014
liczba ofiar	14	28	31
liczba sprawców	9	9	8
liczba rodzin	23	37	39
liczba niebieskich kart	13	13	9

Źródło: Dane uzyskane z zespołu interdyscyplinarnego z OPS w Starym Kurowie.

Powyższe dane skłaniają do stwierdzenia, że na terenie gminy Stare Kurowo w latach 2013-2014 wzrosła liczba ofiar przemocy w porównaniu do roku 2012. Natomiast liczba sprawców pozostaje na podobnym poziomie. Uzyskane dane przedstawiają, że w roku 2014 znacznie wzrosła liczba rodzin, którym udzielono pomocy w porównaniu zwłaszcza do 2012 roku. Uzyskane dane pokazują, że w roku 2014 w porównaniu do poprzednich lat założono mniej „Niebieskich Kart".

Dane przedstawione na wykresie nr 7 ukazują, że na terenie gminy Stare Kurowo od roku 2012 do roku 2014 znacznie wzrosła liczba ofiar przemocy. Również wzrosła liczba rodzin, którym jest udzielana pomoc.

Dane liczbowe ofiar przemocy, sprawców przemocy, rodzin, którym udzielono pomoc oraz liczba założonych „Niebieskich Kart" na terenie gminy Strzelec Krajeńskich na przełomie lat 2012-2014 przedstawia wykres nr 8.

Wykres nr 8. Liczba ofiar przemocy, sprawców przemocy, rodzin którym udzielono pomocy oraz liczba założonych „Niebieskich Kart" na przestrzeni lat 2012 -2014 na terenie gminy Strzelec Krajeńskich.

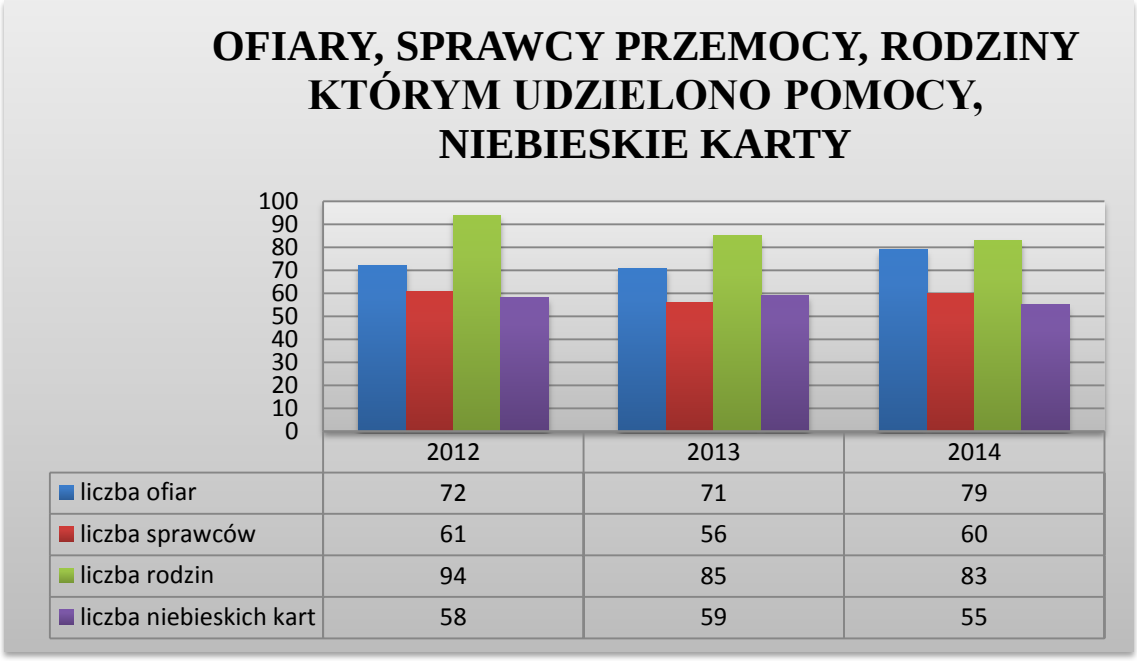

	2012	2013	2014
liczba ofiar	72	71	79
liczba sprawców	61	56	60
liczba rodzin	94	85	83
liczba niebieskich kart	58	59	55

Źródło: Dane uzyskane z zespołu interdyscyplinarnego z M-GOPS w Strzelcach Krajeńskich

Dane przedstawione na wykresie nr 8 ukazują, że na ternie gminy Strzelce Krajeńskie w 2014 roku wzrosła liczba ofiar przemocy w porównaniu do dwóch poprzednich lat. Powyższe dane wskazują, że liczba sprawców przemocy w roku 2012 oraz w roku 2014 pozostawała na zbliżonym poziomie natomiast w roku 2013 była niższa. Dane przedstawione na powyższym wykresie pokazują, że w roku 2014 w porównaniu do dwóch poprzednich lat zmalała liczba rodzin, którym udzielono pomocy. Odnotowano, że w 2013 roku założono największą liczbę „Niebieskich Kart" w porównaniu do roku 2012 i roku 2014.

Dane liczbowe przedstawione powyżej wskazują, że na terenie gminy Strzelce Krajeńskie wzrosła liczba ofiar przemocy a przy tym zmniejszyła się liczba rodzin, którym udzielono pomoc.

Dane liczbowe ofiar przemocy, sprawców przemocy, rodzin, którym udzielono pomoc oraz liczba założonych „Niebieskich Kart” na terenie gminy Dobiegniew na przełomie lat 2012-2014 przedstawia wykres nr 9.

Wykres nr 8. Liczba ofiar przemocy, sprawców przemocy, rodzin którym udzielono pomocy oraz liczba założonych „Niebieskich Kart” na przestrzeni lat 2012 -2014 na terenie gminy Dobiegniew.

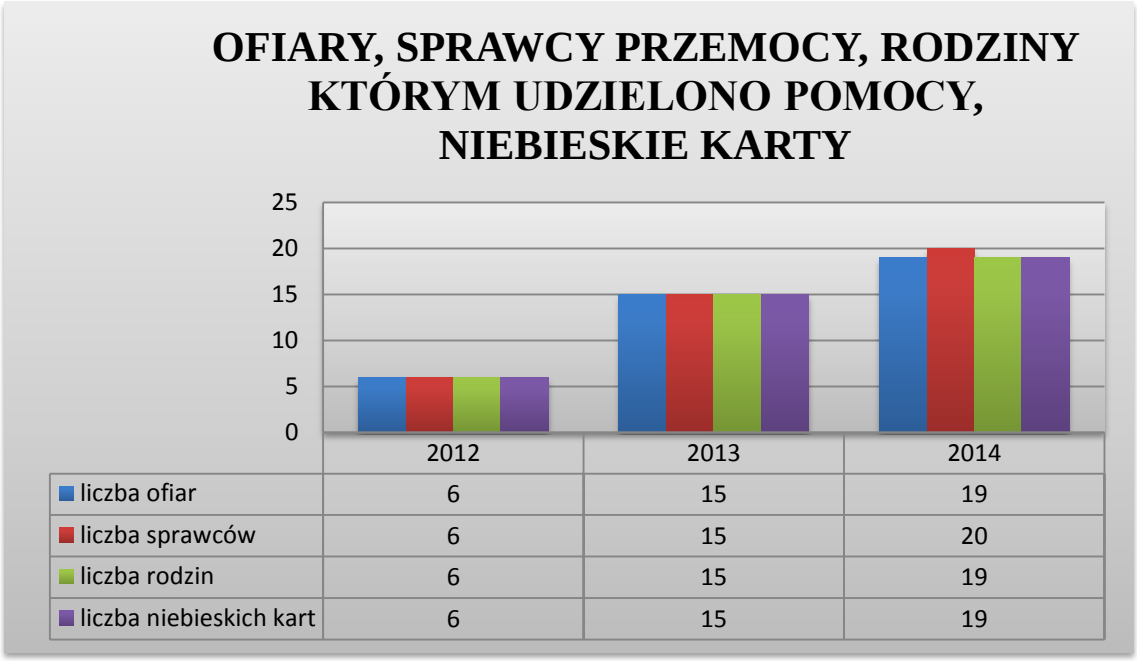

	2012	2013	2014
liczba ofiar	6	15	19
liczba sprawców	6	15	20
liczba rodzin	6	15	19
liczba niebieskich kart	6	15	19

Źródło: Dane uzyskane z zespołu interdyscyplinarnego z OPS w Dobiegniewie

Powyższe dane skłaniają do stwierdzenia, że na terenie gminy Dobiegniew znacznie wzrosło zjawisko przemocy. W roku 2014 w porównaniu do roku 2012 trzykrotnie wzrosła liczba ofiar przemocy, liczba sprawców przemocy, ilość rodzin, którym udzielono pomocy oraz liczba założonych „Niebieskich Kart”.

Na podstawie danych zebranych z poszczególnych gmin stwierdza się, że zjawisko przemocy na terenie powiatu strzelecko-drezdeneckiego wzrasta. Należy jednak rozpatrzyć to z jednej strony na rzeczywisty wzrost a z drugiej strony na świadomość społeczeństwa, które częściej rozpoznaje przemoc i zgłasza do odpowiednich instytucji.

Na podstawie analizy uzyskanych danych stwierdza się, że zjawisko przemocy w rodzinie w przeciągu ostatnich lat wzrosło. Dotyczy to gminy Drezdenko, Stare Kurowo oraz Strzelce Kraj. Przy czym w gminie Stare Kurowo w ostatnim okresie wzrosła liczba rodzin, którym jest udzielana pomoc. Natomiast w gminie Strzelce Krajeńskie wzrosła liczba ofiar przemocy a zmniejszyła się liczba rodzin, którym jest udzielana pomoc.

W związku z powyższym za celowe wydaje się przygotowanie programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla powiatu strzelecko-drezdeneckiego.

V. CELE PROGRAMU

Cel główny Programu: Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu strzelecko - drezdeneckiego.

Cele szczegółowe programu:

1. Podniesienie świadomości społeczeństwa dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.
5. Profilaktyka w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są głównie osoby będące ofiarami przemocy w rodzinie. Jednak edukować należy całe społeczeństwo, w którym istnieją także sprawcy przemocy oraz osoby odpowiedzialne za udzielanie pomocy i wsparcia ofiarom.

W związku z tym wyodrębniono następujące płaszczyzny działań:

1. **Profilaktyka i edukacja społeczna** - obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.
2. **Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie** – obszar kierowany do osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
3. **Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie** – obszar kierowany do osób stosujących przemoc w rodzinie, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc.
4. **Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie** – obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Każdy z powyższych obszarów działań jest realizowany przy współpracy odpowiednich organów administracji rządowej i samorządowej z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy z dnia 29 lipca 2005r. art. 9

VII. FORMY POMOCY - ZADANIA

Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

1. Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

2. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
4. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Formy pomocy na terenie powiatu:

1. **Poradnictwo specjalistyczne -** Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - poradnictwo rodzinne, prawne, psychologiczne oraz pedagogiczne. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej. Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Stosowanie procedury „Niebieska Karta".
2. **Programy korekcyjno-edukacyjne** dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
3. **Zespoły interdyscyplinarne** – diagnozowanie problemu przemocy, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym. Stosowanie procedury „Niebieska Karta".
4. **Policja** – podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskiej Karty".
5. **Ośrodki zdrowia** –edukacja społeczna, profilaktyka. Stosowanie procedury „Niebieska Karta".
6. **Ośrodki pomocy społecznej** – udzielanie pomocy ofiarom, podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej. Stosowanie procedury „Niebieska Karta".
7. **Poradnie psychologiczno – pedagogiczne** – wsparcie psychologiczne i pedagogiczne, udzielenie informacji na temat możliwych działań w zakresie zjawiska przemocy, kierowanie do odpowiednich instytucji, promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy. Stosowanie procedury „Niebieska Karta".

W celu podniesienia kompetencji pracowników instytucji organizacji mających udzielać pomocy ofiarom przemocy w rodzinie należy wdrożyć system wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie jak i z osobami stosującymi przemoc, w formie:

1. **Superwizji**
2. **Coachingu**
3. **Grup wsparcia**

Obronie interesów osób krzywdzonych w rodzinie służą również zapisy zawarte w:

1. Ustawie z dnia 25 lutego 1964r. – Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (Dz. U. z 2015 poz.2082).
2. Ustawie z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 1997r. Nr 89 poz.555).
3. Ustawie z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks Karny (Dz. U. z 1997r. Nr 88 poz. 553 ze zm.).
4. Ustawie z dnia 27 lipca 2001r. o kuratorach sądowych (Dz. U. z 2014r. poz.795)
5. Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz.U. nr 50 z 2011 poz. 259)

VIII. WYKAZ INSTYTUCJI I ORGANIZACJI UDZIELAJĄCYCH POMOCY RODZINOM DOTKNIĘTYM PRZEMOCĄ W RODZINIE W POWIECIE STRZELECKO – DREZDENECKIM

Nazwa instytucji	Adres/tel.	Forma pomocy
Gminny Punkt Konsultacyjny	66-500 Strzelce Kraj., ul. Al. Piastów 13. tel.: 95/763 44 22 pełnomocnik burmistrza d/s profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych tel.: 95/763 63 08	poradnictwo, krótkoterminowa terapia psychologiczna.
Ośrodek Terapeutyczny SZANSA (filia)	66-500 Strzelce Kraj., ul Al. Piastów 13. tel.: 95/763 44 22	terapia uzależnień, indywidualna i grupowa, terapia współuzależnień,

		konsultacje psychiatryczne, grupa AA.
Strzeleckie Stowarzyszenie Wspierania Trzeźwości „Apogeum”	66-500 Strzelce Kraj., ul. Al. Piastów 13. tel.: 95/763 22 01	mitingi.
Punkt Pomocy Rodzinie w Kryzysie CARITAS	66-500 Bobrówko, ul. Choszczańska 17. tel.: 95/763 51 70 tel.: 95/763 51 67 tel.: 95/763 51 87 tel.: 601 80 37 62 tel.: 601 93 73 31	dożywianie potrzebujących dzieci i rodzin, prowadzenie popołudniowej świetlicy dla dzieci, poradnictwo i pomoc rzeczowa.
Miejsko-Gminna Komisja d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	66-520 Dobiegniew, ul. Dembowskiego 2. (budynek Urzędu Miejskiego), tel.: 95/761 10 01 tel.: 95/761 10 20 tel.: 95/761 10 40	poradnictwo, udzielanie informacji, motywowanie i kierowanie na leczenie, kierowanie na leczenie odwykowe i zajęcia terapeutyczne.
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	66-542 Zwierzyn, ul. Wojska Polskiego 8. tel.: 95/761 75 80 tel.: 95/171 73 42	poradnictwo, udzielanie informacji, motywowanie i kierowanie na leczenie, kierowanie na leczenie odwykowe i zajęcia terapeutyczne.
Gminna Komisja d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	66-540 Stare Kurowo, ul. Żymierskiego 8. tel.: 95/761 53 28	poradnictwo, udzielanie informacji, motywowanie i kierowanie na leczenie, kierowanie na leczenie odwykowe i zajęcia terapeutyczne.
Punkt Konsultacyjny dla osób z problemami alkoholowymi	66-530 Drezdenko, ul. Marszałkowska 18. tel.: 95/762 16 51	terapia uzależnień, terapia uzależnień członków rodziny osoby uzależnionej.
Poradnia Odwykowa przy Poradni Zdrowia Psychicznego w Szpitalu	66-530 Drezdenko, ul. Piłsudskiego 5. tel.: 95/762 05 10	terapia uzależnień.
Punkt Konsultacyjny	66-520 Dobiegniew, ul. Staszica 9.	porady dla osób uzależnionych, porady dla osób

		współuzależnionych, porady psychologa.
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	66-530 Drezdenko, ul. Kościuszki 31. tel.: 95/763 70 tel.: 95/763 70 42 tel.: 95/763 70 31	poradnictwo specjalistyczne: poradnictwo psychologiczne, poradnictwo prawne.
Dom Wspólnoty "Barka"	66-530 Drezdenko, ul. Chrobrego 10. tel.: 95/762 07 80 tel.: 508 836 269	poradnictwo psychologiczne, poradnictwo ogólne, alarmowe miejsce dla ofiar przemocy.
Poradnie Psychologiczno Pedagogiczne		
Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	66-500 Strzelce Kraj., ul. Okrężna 14. tel.: 95/763 22 47	diagnozowanie poziomu rozwoju, potrzeb, diagnozowanie zaburzeń rozwoju, diagnozowanie zachowań dysfunkcyjnych dzieci i młodzieży, wspomaganie dzieci i młodzieży, terapia dzieci i młodzieży, udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży w kierunku kształcenia, pomoc rodzicom i nauczycielom, profilaktyka uzależnień dzieci i młodzieży, współpraca z przedszkolami, szkołami, placówkami, wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny, wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji przedszkola, szkoły.

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	66-530 Drezdenko, ul. Kościuszki 31. tel.: 95/762 09 82	diagnozowanie dzieci i młodzieży, pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla dzieci, młodzieży, rodziców, działania profilaktyczne, terapia dzieci i młodzieży, udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży w kierunku kształcenia, wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny, wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji przedszkola, szkoły.
Ośrodki Pomocy Społecznej		
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	66-500 Strzelce Kraj., ul. Al. Piastów 13. tel.: 95/763 21 08 tel.: 95/763 24 05	praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne, pomoc materialna, interwencja kryzysowa, działalność Zespołów Interdyscyplinarnych dla Ofiar Przemocy, usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, ośrodki wsparcia.
Ośrodek Pomocy Społecznej	66-520 Dobiegniew, ul. Mickiewicza 3. tel.: 95/761 19 00	
Ośrodek Pomocy Społecznej	66-530 Drezdenko, ul. Marszałkowska 18. tel.: 95/762 16 51	
Ośrodek Pomocy Społecznej	66-540 Stare Kurowo, ul. Kościuszki 77/4. tel.: 95/781 95 78, tel.: 95/781 95 81	
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	66-542 Zwierzyn, ul. Wojska Polskiego 8. tel.: 95/761 73 42	
Komenda Powiatowa Policji		
Komenda Powiatowa Policji	66-500 Strzelce Kraj. ul. Brzozowa 1. tel.: 95/763 08 11	zgłoszenie przemocy w rodzinie, interwencja wobec przemocy w

Komisariat Policji	66-530 Drezdenko, ul. Niepodległości 27a. tel.: 95/762 29 11	rodzinie, pomoc prawna, poradnictwo.
Posterunek Policji	66-520 Dobiegniew, ul. Staszica 9. tel.: 95/763 08 86	
Prokuratura Rejonowa	66-500 Strzelce Krajeńskie, ul. Gorzowska 38. tel.: 95/763 11 97	zgłoszenie przemocy/znęcania w rodzinie.

IX. OCZEKIWANE EFEKTY I EWALUACJA

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom rodzinom zagrożonym lub dotkniętym przemocą poprzez:

1. Zwiększenie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie.
2. Szersze spektrum działań instytucji administracji rządowej i samorządowej.
3. Podniesienie kompetencji pracowników organizacji rządowej i samorządowej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Prowadzenie terapii z osobami stosującymi przemoc w rodzinie.
5. Ograniczenie skutków przemocy w rodzinie.
6. Wypracowanie modelu efektywnej współpracy służb i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy.

Ewaluacja niniejszego programu nastąpi poprzez weryfikację:

1. Liczby założonych „Niebieskich Kart”.
2. Liczby osób dotkniętych przemocą.
3. Liczby osób poszkodowanych i objętych terapią.
4. Liczby sprawców przemocy objętych działaniami korekcyjno – edukacyjnymi.
5. Liczby przeprowadzonych kampanii i konferencji dotyczących przemocy.
6. Liczby szkoleń i przeszkolonych osób mających pomagać ofiarom przemocy.
7. Liczby zespołów interdyscyplinarnych.

X. FINANSOWANIE PROGRAMU

Działania zawarte w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie finansowane będą ze środków budżetu państwa, powiatu, samorządów miast i gmin Powiatu Strzelecko – Drezdeneckiego oraz ze środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł (konkursy).